

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 18 od šredne pettivrste večkratnih oznanilnih — popust
„Straža“ izhaja v deljek in petek popoldne
Rokopisi se ne vračajo

Redništvo in upravnništvo: Maribor
Korška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne

Kaj delamo po Slovenskem?

Na Koroškem se še tuintam podpisuje deklaracija. Zborovalno življenje se zaradi prepovedi ne more razviti. Glasilo koroških Slovencev „M.“ je zdaj edin javen delavec na Koroškem. Da pa se od usi do ust, torej nejavno, širi jugoslovanska misel, ne dvomimo.

Na Štajerskem se prirejajo politična zborovanja. Četudi so preovedana, vendar dosega do svoj namen. Preovedi predočujejo vsemu ljudstvu, kako o pravičena je naša zahteva po jugoslovanski državi, ker se nam ne bo omejevala svojo. Nepolitično društveno življenje pa se je začelo živahneje razvijati. Zraven tega se bo moralo misliti tudi na gospodarske sestanke, ki se po naših informacijah ne bodo omejevala, kajti terman se glasi, da se morajo preovedovati le narodno-politična zborovanja. Obe stranki se pripravljata na reorganizacijo.

Na Kranjskem stoji v osrednjem reorganizacija strank. Ne vemo, ali se je že dovolj storilo za poglavitve jugoslovanske misli. Iz prejšnjih kranjskih občin ni došlo nobenega glasa za jugoslovansko deklaracijo, niti od občin, ki so zastonj niti od posameznikov. Nepolitično društveno delovanje počiva bolj kakor na Štajerskem, kar trdimo kajpada samo na zasledovanju časniških naznanil in poročil o društvenem delovanju. Mogoče, da društva delajo na tihem in se ne zatekajo k časnikom. Potem slava jim, naša želja je, da se ne odgovarja dejstvom.

Na Primorskem je glavna skrb za prehrano. To je naravno in razumljivo. Pač pa je v Trstu jugoslovanski pokret zelo živahen.

Kadar se ustanovi Narodni svet, bo marsikatero akcijo lažje spraviti v tok. Zdaj se je treba obracati vedno le na stranke. Narodni svet bo skupna institucija in nam se zdi zelo potrebno, da zdaj nastopamo skupno in se pripravljamo na skupne nastope, kakor pa na strankarske. Če dosežemo jugoslovansko državo, se bo to itak stranke morale prilagoditi novi situaciji in takrat bo dovolj časa in dela za strankarske cile. Sedaj pa je treba varovati vsakemu strankarske cile, toda glavno pozornost posvečati našemu skupnemu cilu. Hudi strankarski spopadi bi bili neuporabna škoda za našo skupno stvar.

Za cesarja in cesarico!

Ze več mesecev so se javno in na tihem širile skrajne abotne, grde, naravnost protidinastične govornice o našem cesarju Karlu in naši dragi cesarici Ziti. Otrajljalo in obrekovalo se je ti dve vzvišeni osebi, da je bila groza. Podtikala so se njima besede in pripisovala dejanja, ki so bila naravnost gorostasna. Kovačnica za te vesti je bila v vsenemškem taboru. Živo se še spominjamo govorov na nemških Volkstagih v Gradcu, Beljaku, Mariboru, St. Nju in drugod, kjer so govorniki v sebi in od varstvom vladnih komisarijev smeli javno in prikrito napadati cesarsko dvojico. Kako nesramno je govoril znani profesor dr. E. Meier na mariborskem Volkstagu, ne da bi se mu bilo oporekalo ali odvzela beseda! V Gradcu so nemška društva skovala resolucijo, v kateri so graški prusofili nastopili naravnost proti osebi vladarjevi, tako da je državni pravdnik bil prisiljen te „nemške patrijote“ prijeti po § 63 in jim zapleniti dotično resolucijo radi zločina razžaljenja Veličanstva ter nameriti proti vsenemškemu patriotizmu seveda samo objektivno postopanje. Ako so si graški vsenemci držali svoja antidinastična čustva izliti v javno resolucijo, potem si lahko mislimo, kako so roheli in govorili zo cesarsko dvojico v svojih društvenih prostorih med štirimi stenami! In kaj se je zgodilo v Fürstenfeldu? Tam so sklenili tržani, da priredijo koncem aprila: „Karlov teden“ v korist oslelih vojakov. Ker pa je cesar Karel odpustil zunanjega ministra Czernina, so takoj odpovedali „Karlov teden“ ter so takrat rajši podpirali za Südmarko in Schulverein.

S takim počenjanjem se naravnost izpodkopava avtoriteta cesarjeva in naše oblasti so molčale k temu ter mirno gledale vse to. Da se več! Mi smo v naših listih odločno in ostro nastopili proti temu antidinastičnemu rovanju besnih vsenemcev in drugih razširjevalcev lažljivih vesti o cesarju in cesarici, a bili smo dosledno vsakokrat konfiscirani. (Gl. „Straža“ z dne 3. junija t. l.) Mi torej nismo smeli braniti svojega cesarja, cesarice! Cesarski uslužbeni, državni pravdniki, c. kr. politični cenzorji so nam obrambne članke cesarske dvojice konfiscirali, mesto da bi bili nastopili proti obrekovalcem in laž

nijcem! Naš nastop zoper lažnjivece in grobokope dinastičnih čustev, katere smo mi naravnost imenoma navedli, je bil takrat „staatsgefährlich“, državi nevaren in nevaren javnemu miru, zato smo bili konfiscirani, rovanje zoper vzvišene osebe cesarja in cesarice pa je bilo seveda v interesu države!

In ta naravnost neumna konfiskacijska praksa se je pod slabotno Seidlerjevo vlado dozdalej nadaljevala. Seidler tudi nemškim listom ni pustil brati niti cesarja, ker se je bil zapisal Vsenemcem in si zato ni ugal odločno nastopiti proti njim. Zadnji torek je nemški Volksbund na Dunaju sklical veliko zborovanje, kjer so govorniki in ljudstvo dali duška svoji patriotični čutim in odprano protestirali proti gonji zoper cesarja in cesarico. Ta patriotična manifestacija je bila velikanska. A kaj se zgodi na cesarskem Dunaju pod Seidlerjevim režimom? — Poročila o tej manifestaciji so bila od cenzure močno „poštrcana“, vsi govori popolnoma konfiscirani, kakor tudi resolucija, ki ni obsegala nič drugega, kakor prošnja na kardinala dr. Piffa, da sporoči naslednjo soglasno patriotično izjavo presvetli cesarski dvojici: „Krščansko ljudstvo dunajskega mesta, zbrano pod vodstvom Volksbunda, prosi Vaši Veličanstvi, da sme predložiti pred prestol Veličanstev čustva neomejeno zvestobe in udanosti v času, ko so sovražne sile vidno na delu, da bi z vstrajnim hujškanjem uničile dinastično čustvovanje avstrijskih narodov.“

Vsak misleč Avstrijec se mora prijeti za glavo, da je v Avstriji kaj takega mogoče! Nastopiti so morali Madžari, da se je vzdramil Seidler. Napovedali so interpelacijo v ogrski zbornici, v kateri se zahteva odločen nastop proti lažnjivcem in rovanjem zoper ljubljeno cesarico Zito. Nato so se vzbudili nekateri nemškonacionalni poslanci, katerim so radikalni Vsenemci že čez glavo zrastle, ter šli k dr. Seidlerju, da zahtevajo oster nastop proti obrekovalcem cesarske dvojice. In kaj izjavi dr. Seidler?

Dr. Seidler prizna predvsem, da mu je vse to znano. Čudno! Prvemu svetovalecu krone je znana vsu strogo postopalo! Torej vendar enkrat! A pribiti moramo, da sta edino dr. Seidler in njegova vlada kriva, če so se mogle take vesti razširiti med ljudskimi sloji, ker nista pravočasno nastopila proti razširjevalcem! Marsikatera nerazsodna oseba bo zdaj morebiti zapadla kazni, pravi povzročitelj gorja pa bodo zopet ostali nekažnovani.

Nato obljubi dr. Seidler, da se bo zoper razširjevalce takih antidinastičnih vesti odzdel zana reji z vso strogostjo postopalo! Torej vendar enkrat! A pribiti moramo, da sta edino dr. Seidler in njegova vlada kriva, če so se mogle take vesti razširiti med ljudskimi sloji, ker nista pravočasno nastopila proti razširjevalcem! Marsikatera nerazsodna oseba bo zdaj morebiti zapadla kazni, pravi povzročitelj gorja pa bodo zopet ostali nekažnovani.

Dr. Seidler je res prava nesreča za Avstrijo. Vse je zmešal, vse zamotal, s svojim vladanjem popolnoma zavozil, izpodkopal državno in cesarjevo avtoriteto! Iz juga je pripustil nemško odposlansvo k avdienci pri cesarju, ne da bi poprej se informiral, kake ljudi je peljal pred cesarja, in tako je pustil takrat pred cesarja kot zastopnike nemštva med drugimi Kresnika iz Črešnjeveca, ki je bil obsojen radi krivega pričevanja na več mesecev težke ječe, katere se niti odslužil ni; dalje znanega Krautkötterja iz Slov. Bistrice, ki je bil obsojen radi navedenega cen; pokojnega Linhartta, o katerem vedo posebno socialni demokrati marsikaj povedati; Juhanca iz St. Bistrice in druge take, ki so imeli opraviti s sodišči: posebno pa gre na rovaš dr. Seidlerja nedostojni nastop mariborskega Girsmaierja, ki je pred cesarjem naravnost govoril neresnico in obrekoval in Seidler ni imel poguma, da bi bil tega človeka zavrnil, kakor je zaslužil. Prvi svetovalec krone bi moral že biti tako brihten, da bi vedel, da taki nastopi, kakor je bil nastop južnih Nemcev pri cesarju, avtoriteti grozno škodujejo. In prvi svetovalec krone bi moral tudi biti prvi branitelj in zagovornik krone, ne pa grobokop njene avtoritete!

Zato pa politični slabotnež, kakor je dr. Seidler, naj kmalu za vedno izine iz javnosti. Upamo, da se bo to zgodilo morebiti pre, kakor mislimo, celo skoraj prepričani smo, da Seidlerja ne bo več, ko bodo naši čitatelji dobili prihodno številko „Straže“ v roke. Čim prej, tem bolje! Slovensko ljudstvo pa si svojih patriotičnih čustev in svoje lubezni do cesarja in cesarice ne da iztrgati, četudi ga razni državni pritiskajo in preganjajo.

Dogodki v Nemčiji.

V sredini seji nemške državne zbornice, ki je bila zelo zanimiva in živahna, se je vršila razprava o državnem proračunu in o sklenjenem miru z Rumunijo. Socialdemokratični poslanec Scheidemann je zahteval od vlade primernih korakov, da se ustavi napadi zrakoplovcev na odprta mesta ter je nadaljeval, da zadnji Kühlmannov govor ni nič drugega, nego njegov umik pred glavnim stanom, kar pa daje žalostno perspektivo za bodočnost. Razmere v Nemčiji so žalostne in nevzdržljive. Časopisju je zabranjeno priobčiti svoje mnenje. V Nemčiji vlada vojaški absolutizem, katerega nekoliko omiljuje strah pred parlamentarnimi škandalami. V ljudskih masah vlada skrajno ogorčenje, toda ne samo v krogih delavstva, ampak tudi v uradništvu in v srednjem stanu.

Socialni demokrat Ledebour je izjavil, da nemške politike ne delata ne državni kanceler in tudi ne državni tajnik, ampak obema je odkazan nalog, da morata olepševati in kriti neodkrito politiko nemške vojaško-dvorjanske kamarije. Nemška vzhodna politika je popolnoma pogrešena in bo trajno ogroževala svetovni mir.

Podkancelar Payer je glede vprašanja miru izjavil, da bo o sklepanju miru govor še le takrat, ko bodo nemške zmage popolnoma uničile in strle voljo in željo sovražnikov do nadaljevanja vojne.

Grof Westarp iz nemškega centra je rekel, da je popolna zmaga Nemčije nad vsemi sovražniki edino možno in tudi edino varno sredstvo, da se doseže mir. V sličnem smislu so se izjavili tudi vsi naslednji vsenemški, nemškoliberalni in nemškonacionalni govorniki.

Glede Rumunije je izjavil grof Praschma iz centra, da Nemčija potrebuje Rumunijo kot medpostajo na vzhod. Rumunija mora trajno ostati pod nemškim gospodarskim in političnim vplivom ter biti dober odjemalec nemških tovarniških izdelkov.

Poljak dr. Laszevski je zahteval, da se naj pri novi ureditvi Poljske ozira na želje Poljakov v Nemčiji. Podana roka za spravo in mir med Nemci in Poljaki bo poslednje tiščala tako dolgo, dokler se ne bo znebila železnih rokavic. Kaj pomaga Poljakom v Nemčiji, ako je vlada odpravila jezikovne izjemne zakone, ako pa obsedno stanje zabranjuje vsa javna zborovanja.

Iz gornje izjave je več kot dovolj razvidno, da se Poljakom v Nemčiji ne godi za las bolje, kakor nam jugoslovanom, zlasti Slovencem, v Avstriji.

Razno s Koroškega

Veliki hotel „Gregorhof“ v Železni Kapli je prišel, kot poročajo „Stime“, v roke nekega hrvaškega žida, ki se bo dobro okoristil že s tem, da prodaja opravo, perilo itd. za sedanje visoke cene. List se boji, da bi tam nastalo slovansko gostišče in kliče na pomoč.

Koroški „Bauernbund“ je zboroval dne 23. jun. na Čajni ob Zili. Udeležencev 80. Govorila sta ces. svetnik Schumy in urednik Freisinger. Slednji je ubijal jugoslovanskega zmaja, ki so mu hoteli enkrat za vselej narediti konec s papirnato resolucijo.

Omizje nemških železničarjev v Beljaku se bo odslej z dovoljenjem vojskovodje imenovalo „Hindenburg-Tafelrunde.“ Celovski list dostavlja, da je namen tega omizja med drugim ta, da se vojskovo zoper „die Kriegswinsler und Flaumacher.“ Za strumno-nemški Beljak, ki sicer še vedno leži v Avstriji, kajpak prikladno!

Celovski „Freien Stimmen“ se boje in kriče, da hoče grad na Vrbi ob jezeru kupiti nek „hrvaški žid.“ Novejša poročila pravijo, da je grad res prodan nekemu Hrvatcu za 700.000 K.

Rekviriranje na Pohorju

Činžat, 3. julija.

V „Slov. Gospodaru“ z dne 27. junija t. l. ilustrira dopisnik način rekvizicij komisarijev Wiederwolla, Kahlerja in Windischa.

Začetkom meseca maja t. l. pride popolnoma pričakovano rekvizicijska komisija, obstoječa iz nekega podčastnika, enega poddesetnika in treh pešcev k posestniku K na Činžat. Pokazali niso nobene uradne izkaznice, tudi ob občini ni bil navzoč noben zastopnik, prestaknili so pa kljub temu vse omaro, skrinje, kaše in celo postelje, da, celo v neki škattli, kjer je bilo nekaj slik in razglednic, so nпали razkriti z rznjem nabasanega slona. Ko so tam opravili svoj posel in se naobčevali, so šli v spremstvu posestnika na drugo posestvo dotičnega, v ob-

čino Kumen. Tukaj se je komedija nadaljevala. Razdelili so se v dva oddelka, in v sobah in shrambah se je zopet ponavljalo odpiranje in premetovanje kar vseh predmetov, kjer se je slutilo, da tiči kakšen — „corpus delicti“ v obliki zrnja. V neki shrambi je se viselo par klobas. Ker se posestnik ni zamogel razdeliti v dva dela, da bi hkrati sledil obema oddelkom, je iz strahu pred krutimi rekviriranci pobegnulo tudi nekaj klobas, ki se še pa do danes niso vrnila. Pobrali so malodane vso zalogo zrnja, kljub zatrtju vanju posestnika, da bo oves in nekaj žita še sejal, in je njiva v to svrhu že izorana. Navedel je tudi število služabnikov in dninarjev, ki se morajo z živili prehraniti, ker nihče ne more izumeti načina, kako bi se moglo iz krušnih in sličnih kart pripraviti jed, ki bi jo prebavil še tako skromni žolodec.

Napolnili so torej vreče, kar jih je bilo na razpolago, drugi dan prinesli so jih še več in frajtar je gazil s svojimi blatinami copati od predelka do predelka v kašah in polnil vreče s stroški in znojem pridelan sad.

Milo se človeku stori, če vidi takšno postopanje in če pogleda na setev in sađenje letošnjega leta, ki ga dan za dnem uničuje mraz in dež. — Dotična komisija se je pojavila pri tem posestniku še drugi in tretji dan, tako, da se je bilo že bati, da si prilaste v tej pohorski občini celo še — domovinsko pravico.

Podčastnik ni odjemal kmetom le potrebni živje, temveč je poskusil kmete tudi spraviti v sovražstvo. Ko je rekviriral pri Pergauerju, je rekel, da ga je poslala tje gospa K. iz Rute, češ: „Naj le iščejo, tam je še vsega dovolj“: na Gornjem Kumenju pa je naltvezel posestnikom, ki so bili tudi deležni njegovega obiska, da jih je poslal tje Pergauer. Ali ni to brezrimerno postojanje, ki zahteva sodniškega zadoščenja in ali se moremo čuditi, če se je zgodilo žalostno dejanje v Forminu?

Še en slučaj:

Končno bi še vprašal, kako si more neki gospod na Pohorju, kateremu se na trebuhu vidi, da je prehranjevalno vprašanje dobro rešil, prirediti z malo racijo ½ kg na teden toliko, da more fino belo moko zamenjati za perotnino?

Pohorski kmet.

Kako delajo Madžari s Hrvatsko?

Ogrska in Hrvatska morata dajati za armado mesečno 90.000 glav govedi. Za leto 1917 ne objavlja madžarska vlada nikake statistike o številu živine na Ogrskem. Budimpeštanska vlada bo pač imela svoje razloge, da to statistiko ne objavi. Zato objavlja „Gospodarski list“ zadnjo dostopno mu statistiko živine, to je ono iz leta 1911. Ta statistika, ki bo v obliki odgovarjala tudi danes razmerju živine med Ogrsko in Hrvatsko, izkazuje, da je bilo leta 1911 na Ogrskem 7.319.121 in na Hrvatskem 1.029.758 govedi brez telet. Te številke bi morale tvoriti podlago za razdelitev živine med Ogrsko in Hrvatsko in bi torej morala dati Ogrska 86 in Hrvatska 14% od predpisanega kontingenta, t. j., Ogrska bi morala dati 77.500 in Hrvatska 12.500 glav. Madžari pa so napravili Hrvatski, da mora dajati mesto eno sedmino za Ogrsko in Hrvatsko določenega kontingenta, eno petino, t. j., mesto 14% — 20%, ali mesto 12.500 glav — 18.000 glav. Tako mora Hrvatska oddati mesečno 5500 ali letno za 66000 glav živine več, nego bi morala dati.

Ali ni nobene pomoči proti temu? Na, tu ni ne pomoči, ne rešitve, izvzemši v Jugoslaviji. Zato bi morali ravno Hrvatje najodločneje zahtevati Jugoslavijo, brez katere bodo Hrvatje kmalu plakali na razvalinah svojega uničenega gospodarskega blagostanja.

Razdelitev tobaka.

C. kr. okrajno finančno ravnanjstvo naznana, da se bo na podlagi §13 naredbe o tobačnih kartah tobak in tobačni izdelki razdelili po naslednjem ključu (na osebo in teden):

Okraj Celje-Mozirje: 9 smodk, ali 27 cigaret, ali ¼ zavojčka cigaretnega tobaka, ali 1¼ zavojček navadnega tobaka; okraj Konjice: 6 smodk, 18 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1 zavojček navadnega tobaka; okraj Sevnica: 9 smodk, 27 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojček navadnega tobaka; okraj Marenberg: 6 smodk, 18 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1 zavojček navadnega tobaka; okraj Maribor-St. Lenart: 12 smodk, 36 cigaret, 1 zavojček cigaretnega, 2 zavojčka navadnega tobaka; okraj Kozje-Smarje: 6 smodk, 18 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1 zavojček navadnega tobaka; okraj Čmurek: 6 smodk, 18 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1 zavojček navadnega tobaka; okraj Ptuj-Ormož: 27 cigaret, 9 smodk, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojčka navadnega tobaka; okraj Radgona-Ljutomer: 27 cigaret, 9 smodk, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojček navadnega tobaka; okraj Brežice: 9 smodk, 27 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojčka navadnega tobaka; okraj Rogatec: 9 smodk, 27 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojčka navadnega tobaka; okraj Laško: 9 smodk, 27 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojčka navadnega tobaka; okraj Slov. Bistrica: 6 smodk, 18 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojček navadnega tobaka; okraj Slovenjgradec: 6 smodk, 18 cigaret, ¼ zavojčka cigaretnega, 1¼ zavojček navadnega tobaka.

Ko bo prišlo več tobaka, se bo neenakost med okraji izenačila. Tobak se bo delil v ponedeljek, sre-

do in petek od 10. do 1. ure in od 4. do 7. ure. Tote. Izdaja tobačnih kart se prične dne 8. julija. V bakar mora oddati tedenski odrezek od tobačne kartic, kjer so finančne straže, se bodo karte dobile pri finančni straži, v drugih krajih pa pri občinskem uradu. Za mesto Maribor se bodo karte dobile v uradnem poslopij okrajnega glavarstva, pritiče, desno in sicer po imenih po abecednem redu: dne 8. julija od 8.—1. in 4.—7. ure v sobi I za črke A, B, v sobi II za črke C, D, E, v sobi III za črke F in G; dne 9. julija v sobi I za črke H, I, J, v sobi II za črke K, v sobi III za črke L; dne 10. julija v sobi I za črke M, v sobi II za črke N, O, v sobi III za črke P, Q, R; dne 11. julija v sobi I za črke S, v sobi II za črke T, U, v sobi III za črke V, W, X, Z; dne 12. julija v sobi I za črke A do J, v sobi II za črke K do O, v sobi III za črke P do Z.

Od dne 13. julija naprej se bodo karte delile pri oddelku finančne straže v Mariboru (Wielandstr. 14). Karte, ki se do dne 14. julija pri občinskih uradih ne bodo dvignile, se morajo vrniti pristojni finančni straži in se morejo tam naknadno dobiti. — Kdor hoče dobiti svojo karto, se mora izkazati z zanesljivo legitimacijo ali občinskim potrdilom. Kajlilci, ki še dosedaj niso oddali svojih prijav, bodo dobili tobačno karto še le po 1. avgustu, a morajo poprej pri pristojni finančni straži oddati svojo prijavo. Tobak se jim bo nakazal, če ga bo kaj ostalo od dosedanje razdelitve. Kdor se je naknadno prijavil, bo dobil svojo karto še le od 10. dne prihodnjega meseca.

Opomba: Prijave (tiskovine) za tobačne karte ima v zalogi tudi Cirilova tiskarna v Mariboru; 1 komad stane 4 v; 100 komadov 3 K.

Italijansko bojišče.

Hudi artilerijski boji skro na celi fronti, pri Asiagu in ob spodnjem toku Piave pa hudi infanterijski boji. Pri Chiesanovi ob spodnjem toku Piave se je Italijanom posrečilo prekorajiti Piavo ter se utrditi na levem bregu reke.

Na morju.

Mornariško poveljništvo razglasa:

Dne 2. junija zjutraj zarana je v Severni Adriji trčil majhen oddelek naših torpedovk na zelo številne sovražne torpedovke. Na kratko razdalje je prišlo do živahnega topovskega ognja. Posrečilo se je našim torpedovkam uničiti enega velikega sovražnega rušilca, enega drugega pa poškodovati. Sovražnik se odplul z veliko brzino. Naše torpedovke so bile le malenkostno poškodovane in imeli smo samo nekaj lahko poškodovanih.

Francosko bojišče.

Razven hudih artilerijskih bojev ob Sommi in infaterijskih bojev ob Aisni nobenih važnejših vojnih dogodkov. Na francoskem bojišču se sedaj nahaja 1 milijon ameriških čet.

Turški sultan umrl.

V Carigradu je dne 3. julija umrl turški sultan Muhamed Rešad Khan V., star 74 let. Vlada je nastopil 1909, ko so Mlapoturki strmoglavili njegovega brata Abdul Hamida. Za naslednika na prestolu turških sultanov bo baje proglašen Muhamedov sin princ Zia Eddin Efendi, ki je star sedaj 45 let in služi kot polkovnik v turški armadi, druge vesti pa pravijo, da bo nov sultan Wahid ed Din, sin umorjenega sultana Abdul Asisa.

Politične vesti.

Jugoslovanska misel zmaga. Iz Slov. Bistrice se nam piše: Naš okraj je v kulturnem oziru še precej zaostal, posebno pa pohorske občine, kjer je malo šol in se te so vsled velike oddaljenosti skrajno slabo obiskovane. Zato smo se resnično bali, da naša jugoslovanska misel ne bo kmalu prodira med našo ljudstvo, ker le izobraženi narodi si pribore svoje narodne pravice. Vendar pa so tudi v našem okraju jugoslovanski valovi tako mogočno vzvalovali, da danes najdemo v sleherni pohorski koči zavedne in odločne Jugoslovane. Iz vseh občin so poslali veličastna števila podpisov za Jugoslavijo, tudi vsi občinski odbori slovenjebistriškega okraja so se izrekli za deklaracijo Jugoslov. klubov. Le tuptam je osamela kaka občina, kjer slučajno županuje kak bojazljivec. Kakor trd železen oklep so obkrožile naše jugoslov. občine danes še nemuško Slov. Bistrico in zato je navdal naše renegate in privandrance brezupen strah, ki se je spremenil v zlobno sovražstvo proti vsemu, kar jim izpodkopuje trhlja tla. Tuintam skušajo izliti svojo jezo na nami zmagovalci s surovimi psovskami v njihovih listih, kipa jih noben razumen človek ne čita, še manj pa seveda mi. Nemškutarji pa se v zadnjem času kar trgajo za slovenske liste. Bistriških nemščurjev namreč ne nameravamo spreobračati in jih tudi nečemo v naši Jugoslaviji, ker v njej bomo živeli samo nesebični, čisti in

odkriti značaji z blagim slovanskim srcem. Le naše dobro slovensko ljudstvo hočemo vzgojiti, da bo zmoglo izpolniti velike naloge, ki ga čakajo v njegovi samostojni državi. To delo krepi naše lastne sile — ker smo si v njem vsi brez razlike strank popolnoma edini; duhovniki in učitelji, kmetje in odvetniki, delavci in trgovci, stari in mladi, možje in žene — vsi smo ene misli: Mi hočemo Jugoslavijo in zato bomo tudi z našim delom zmagali!

Parlament. „Slovenec“ pišejo iz Dunaja: Pred parlamentarnim zasedanjem stojimo, govori se o obširnem parlamentarnem programu, a na krmlu naše vlade stoji še vedno dr. Seidler, poveljnik brez armade, trs v vetru. Iz zunanjih vidikov pri presojal človek parlamentarni položaj neugodno. Toda v vodilnih parlamentarnih krogih se vzdržuje trdovratno vest, da bo Seidler še pred 16. julijem odstopil. Na njegovo mesto pride nov mož, ki bržkone ne bo vzlet iz vrst sedanjega ministrstva. In sicer računalo, da odstopi Seidler že prihodnji teden. Vse zaupnice Wolfa, Teufela in Pantza mu ne bodo več danes pomagale. Vsi ostali člani sedanjega kabineta pa ostanejo najbrže na svojem mestu. Ta kabinet brez Seidlerja bi ostal kot prehodni kabinet le do jeseni, ko naj se sestavi koncentracijski parlamentarni kabinet. Sicer pa je vsa naša avstrijska politika brez vsake logične zveze, muha enodnevnica, brez gotovega programa, zato presenečenja niso izključena.

Državni zbor. Dr. Seidler se prav pridno pogaja z načelniki strak, toda kakor se zdi, brez uspeha. Dne 3. julija je povabil k sebi na razgovor načelnika poljskega kluba poslanca dr. Terčila, ki je pa vabilo kratkoma odločil. Dne 4. julija je pa povabil k sebi načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca. Dr. Seidler bo baje bližnje dni nadaljeval razgovore z načelniki strank. Jugoslovanski klub je sklican k seji na dne 15. julija, torej en dan pred otvoritvijo parlamenta.

Slovani in Seidler. Dne 3. t. m. popoldne se je vsila konferenca čeških jugoslovanskih in poljskih politikov o položaju. Razpravljalo se je o predlogih, kako poglobiti politične in kulturne odnose med Čehi, Jugoslovani in Poljaki. Da je Seidlerjeva pozicija že popolnoma nevzdržna, se je znova pokazalo. Načelnik Poljskega kluba poslanec Tertil je odgoril ministrskemu predsedniku, ki ga je povabil na nove razgovore, da se z njim sploh ne pogaja in parlamentarna komisija Poljskega kluba je to stališče klubovega načelnika izrečno odobrila. Na drugi strani so bili na plenarnem zborovanju Češkega svaza sprejeti predlogi, ki so Seidlerju skrajno nevarni, pa ga puščajo v popolni negotovosti, kaj ima od Čehov pričakovati. V tem oziru je važno, da je Češki svaz odložil sklopjanje o taktičnem postopanju v drž. zboru na častik pred zasedanjem parlamenta. Takrat se bodo zbrala Češki svaz in Jugoslovanski klub k skupni seji, v kateri se bo natančno določilo postopanje naše in češke delegacije napram vladi. Takrat se bo tudi definitivno sklepalo zlasti o predlogih čeških socialnih demokratov, ki zahtevajo, da naj se dvigne proti Seidlerju obtožba zaradi kršenja ustave. Dne 3. julija se je vsila seja čeških soc. Sklenili so pri glavni skupščini Češkega svaza staviti sledeči predlog: 1. V parlamentu predlagati obtožbo vsega Seidlerjevega kabineta zaradi kršenja ustave z naredbami, ki ustanavljajo okrožna glavarstva na Češkem. 2. Vložitev različnih najnih predlogov glede prehranjevalnega vprašanja. 3. Zahtevati od vlade pojasnila glede zadnjih dogodkov v Pardubicah in v Plzeňu. 4. Zavarovati se proti vmešavanju centralnih sil v notranje zadeve Ukrajine, Finske in Krima. — Popoldne je imel Češki Svaz plenarno zborovanje glede zasedanja parlamenta. Med drugim so sklenili glede taktičnega obnašanja stopiti v stik z Jugoslovani in drugimi opozicijskimi strankami. Svaz protestira najodločneje proti političnim preganjanjem novejšega časa. Zborovalci apelirajo na vso češko javnost, naj z notranjimi spori ne moti imponujoče enotnosti češkega naroda. Pod predsedstvom posl. Staneka so zborovali tudi češki agrarci.

Jugoslovanska demokratska stranka si je na svojem obnem zboru v Ljubljani dne 30. junija izvolila dr. Tavčarja za predsednika, za podpredsednika pa dr. V. Kukovca iz Celja, Matija Prosekarija iz Koroške, J. Stepančiča iz Goriške in dr. Ravniharja iz Kranjske.

Slovenec predsednik ogrske magnatske zbornice. Za predsednika ogrske magnatske zbornice je imenovan pomažarjeni prekmurski Slovenec dr. bar. Julij Wlassits (Vlašič).

Dr. Šusteršičev dnevnik. Uskok dr. Šusteršič je začel izdajati nov dnevnik „Novice.“ List je proti jugoslovanski politiki, ampak hoče samo „slovensko“ politiko. Dr. Šusteršič, za katerim stojijo znani krogi, torej znova kliče: „Proč od naših južnih bratov!“ Dr. Šusteršič nas hoče v družbi z Nemci in Madžari odtrgati od Hrvatov in Srbov. Kako ime si torej zasluži ta mož, nam ni treba povdarjati. „Novice“ bodo torej glasilo naših sovražnikov. Zanimivo bo le izvedeti, ali bodo izdajali tudi v Sloveniji in koliko dajo Nemci za izdajanje tega izdajalskega lista.

Frankovska laž. Glasilo hrvatskih šusteršičancev „Kroatische Rundschau“ prinaša v 7. in 8. številki že večkrat dementirano vest, da je dobil Jugoslovanski klub iz zasedenega laškega ozemlja 50 tisoč podpisov za deklaracijo. Žal, da to ni res, kar je vsakemu pametnemu človeku razvidno že iz tega, da se tam tudi v mirnih časih ni nahajalo mnogo več Slovanov kakor 50.000. Toda frankovsko glasilo rabi to laž, da lahko spiše pod naslovom „Alles für Korfu!“ svoj denunciatoričen članek.

Temni duhovi proti cesarici Ziti. V ogrski poslanski zbornici je dne 2. julija poslanec Husar vprašal ministrskega predsednika, kaj je storila vlada proti tajnim agentom in femnim duhovom, ki širijo o naši ljubljani cesarici Ziti in sploh o cesarski hiši grde in nesramne vesti. — V sredo so se oglasili pri avstrijskem ministrskem predsedniku Seidlerju poslanci Waldner, Schöpfer, Teufel, Pantz in Mataja in so ga ogorčili na vesti, ki se širijo o cesarju, cesarici in sploh o članih cesarske hiše. Seidler je izjavil, da je vlada o teh hudobnih in poročoma izmišljenih vestih poučenaj. Vsakega se svari širiti take veste med ljudstvo. Proti raznašalcem takih govorov se bo nastopilo z vso odločnostjo. — Ker tudi v naših krajih *temni duhovi* kar na debelo širijo take nesramne vesti o našem cesarju in ljudomili cesarici, opozarjamo naše ljudi, da naj takih vesti ne vzamejo za resno in naj jih ne širijo. Vsakega *temni duhovi* ki pa trdovratno troši take laži, naznanite takoj državnemu pravdniku, da se jim zavežejo jeziki. Navedite dan, kraj in priče. *temni duhovi* ne morejo nam reči, da so to samo laži, nego da so to resnice.

Nemški Volkstag na Zelenemu Travniku. V nedeljo, dne 30. junija, so imeli Nemci svoj Volkstag na Srednjem Štajerskem, na katerem sta med drugimi nastopila kot govornika nek župnik Gimpl in marktorski odvetnik dr. Mravljak, ki prodaja svoje vse-nemške modrosti in havzira z njimi po raznih vse-nemških Volkstagih. Tudi na tem shodu so sklenili, da zahtevajo Nemci nemščino kot državni jezik, da se Galicija izloči, prosto pot nemštvu do Adrije ter končno, da se Slovenci na noben način ne smejo z družiti s Hrvati in Srbi v eno skupno državno tvorbo pod žezlom Habsburžanov. Nemci zahtevajo za-se vse, Slovencem pa ne dovolijo nič. Gamljiva je ljubezen naših Nemcev in nemškutarjev do Slovencev, ker ne marajo, da bi se mi Slovenci ločili od Nemcev!

Dr. Gimpl na delu. Z dr. Mravljakom hodi po nemških shodih gromet proti jugoslovanski državi tudi sekovski duhovnik dr. Gimpl. Mi mu priporočamo, da se naj bavi rajši z razmerami v Nemčiji, o katerih čitamo to-le za nemškega katoliškega duhovnika gotovo zanimivo vest: Nečavno je stavil poslanec dr. Bell v nemški zbornici interpelacijo, v kateri pravi, da se pri nastavljanju uradnikov v nemških državnih službah prezirajo katoličani. Tako n. pr. se ni nikdar avanziral kak katoliški tajni svetnik do ministerijalnega ravnatelja. V nemškem državnem uradu za notranje zadeve ni ne enega katoličana. Še celo v popolnoma katoliških krajih kot v zasedeni Belgiji in na Poljskem je nastavljenih veliko več državnih funkcionarjev protestantskega veroizpovedanja, kakor katoličanov. V tiskovnem oddelku se nahaja samo eden častnik-katoličan.

Brata — protikandidata. Za izpraznjeni državnozbornski mandat drugega segedinskega volilnega okraja sta kandidirala dva brata in sicer predsednik sirtinskega zavoda dr. Josip Palffy za narodno delovno stranko in tovarnar Danijel Palffy za Karolyjevo stranko. Izvoljen je bil z večino 200 glasov kandidat delovne stranke.

Rusko brodovje pod nemško kontrolo. Wolffov urad poroča: V Brestu-Litovskem med Rusijo in zavezniki sklenjena mirovna pogodba določa v členu 5, da se morajo ruske vojne ladije spraviti ali v ruskih pristaniščih in da morajo tam ostati do splošnega sklepa miru, če pa ne morejo dospeti v ruska pristanišča, se morajo v tujih pristaniščih razorožiti in se jim mora odvzeti možnost, da bi odplule. Posamezni deli črnomoškega vojnega brodovja se niso ozirali na te določbe ter so čelo sovražno nastopili proti zavezniškim četam. Se je zasedenje polotoka Krima in vojnega pristanišča Sebastopola koncem meseca aprila je preprečilo vsakemu delu ruskega črnomoškega brodovja, ki bi se nadalje brest-litovsko mirovno pogodbo. Najvažnejše in najnovejše enote bivšega ruskega črnomoškega brodovja so se branile vrtniti se v svoja pristanišča. Po izpovedih ruskih pomorskih častnikov in mornarjev so baje vladala med posadkami teh ladij dalekosežna nespornost. Tekom teh sporov je bila sredi junija velika bojna ladija „Slobodnaja Rossija“ (prej „Jekaterina II.“), potopljena s torpednim strelom ruskega torpednega rušilca „Kerč“. Tudi nekaj torpednih rušilcev je bilo v teh bojih potopljenih. Velika bojna ladija „Volja“ (prej „Imperator Aleksander II.“) ter več modernih torpednih rušilcev se je vrnilo dne 19. junija v Sebastopol, kjer se nahaja sedaj vsa za bojne svrhe še uporabna bivša ruska črnomoška flotilja pod nemško kontrolo.

Nordijska konferenca. Iz Kodaža poročajo, da se je vršila v dneh od 26. do 28. junija skupna konferenca danskega, norveškega in švedskega zunanjega ministra. Glede skupnih interesnih zadev teh 3 dežel se je konstatiralo skupno soglasje, ter je bilo sklenjeno nadaljevati politiko nepristranske nevtrnosti. Vladam se je naročilo, da študirajo vprašanje uveljavljanja skupnih interesov teh držav ob koncu svetovne vojne. Vršila se je konferenca o trgovski politiki teh držav ter se je z zadovoljstvom konstatiralo, da so si te tri države med vojno pomagale druga drugi. Ta medsebojna pomoč ne sme prenehati in po vojni ter se bodo morale države združiti na skup-

no socialno politiko. Razpravljalo se je tudi o utesnitvi priseljevanja tujcev v te dežele.

Volitve na Nizozemskem — odstop ministrstva. Dne 3. julija so se vršile na Nizozemskem državno-zlorske volitve in sicer na podlagi splošne in enake volilne pravice. Ker več članov dosedanjega ministrstva ni bilo več izvoljenih, bo sedanje ministrstvo odstopilo. V novi državni zbornici bodo tvorili veliko večino poslanci, ki hočejo, da stopi Nizozemska očitno na stran entente in da napove Nemčiji vojno. Po celi deželi doni klic: Na vojno proti Nemčiji!

Anglija za nadaljevanje vojne. Dne 2. julija se je vršila v Londonu parlamentarna gospodarska konferenca zasopnikov ententnih držav, katere so se udeležili zastopniki Anglije, Francije, Belgije, Italije, Grške, Rumunije, Portugalske, Kitajske, Japonske in Združenih držav Severne Amerike. Konferenca je sklenila, da naj ententa stori vse potrebno in da naj združi vse svoje napore v cilj, da se energično in vspešno nadaljuje vojna do končne zmage. Pruski militarizem, ki je zakrivil toliko gorja, mora biti baje poražen. Tako pravijo Angleži.

Pogajanja za mir? „Baseler Nationalzeitung“ piše, da se je sešlo v Švici več odličnih angleških in nemških oseb, da se razgovarja o možnosti, kako bi se sklenil mir. Francosko delavstvo je izročilo francoski zbornici spomenico, v kateri zahtevajo, da naj francoska vlada takoj objavi vojne cilje ter da se naj nemudoma uvedejo koraki za razgovore o miru. Isti list tudi piše, da se je podal španski kralj Alfonso v Pariz, da se tamkaj posvetuje z vodilnimi državniki o možnosti za mirovne razgovore.

Vojna do zmage. V američkem kongresnem odboru je izjavil Lansing, da hoče Amerika nadaljevati vojno do končne zmage in do popolnega poraza Nemčije. Končna odločitev in tudi konec vojne nista več zelo daleč. Čudno je, da ententni listi povdarjajo skoro enoglasno, da je načrt entente poraziti — Nemčijo. Avstrije pa ne omenjajo.

Boj proti nemštvu v Ameriki se nadaljuje z vso ljutostjo. Sedaj so aretirali tudi avstrijskega vseučiliškega profesorja Ernesta Weber, češ, da se ima njegovo službeno bivanje v laboratorijih smatrati za nevarnost.

Tedenske novice.

Nj. ekselencija g. tajnik svetnik dr. Ivan vit. Žolger je bil pretekli teden v Mariboru, odkoder je posetil Ruško kočjo pri Sv. Arehu na Pohorju. Velečislani gost se je ponovno jako pohvalno izrazil o izborni postrežbi v naši planinski koči. S Pohorja je odšel gospod tajni svetnik preko Šmartna Slov. Bistrico, kjer je obiskal svoje starše.

Visoko odlikovanje slovenskega vojnega kuraja. Č. g. vojni kurat Bogdan Lendovšek, ki se nahaja že dve leti neprenehoma na bojišču, je dobil kot tretje odlikovanje Signum laudis.

Iz učiteljske službe. Na dvorazrednici v Reki pri Hočah je razpisano mesto nadučitelja; prošnje do dne 15. avgusta. — Na petrazrednici v Črešnjevču je razpisano mesto učitelja ali učiteljice, prošnje do 15. avgusta.

Rok za podpisovanje 8. vojnega posojila se je na mnogokrat izraženo željo podaljšal do srede, dne 17. julija 1918, popoldne.

Omalovaževanje slovenskega naroda je, če nagovorjajša vsakega bolj obledenega človeka nemški, kakor bi res bili samo Nemci gospodje, a mi Slovenci samo hlapci!

Slovensko predstvo je priredil dne 23. junija Marijin vrtec v Narodni šoli v St. Rupertu ob Velikovu. Igrali so ob veliki udeležbi igro v štirih dejanjih „Človeški poklic.“

Ruška kočja. Arehova nedelja se obhaja leto-21. julija. Ker utegne biti tedaj tesno s prenočiščem, opozarjamo naše prijatelje, da si naroče 1 teden prej stanovanje in sicer na ta način, da pošljejo, ako žele v Planinki spati 4 K, v Ruški koči pa 3 K za posteljo, ako so pa društveni ud pa polovico. Naslov: Slov. plan. društvo. Ruše, Štajersko.

Spominska razstava lovskega bataljona št. 20 je odprta od 7. do 10. julija 1918 v trgu Neumark na Gornjem Štajerskem od 8. do 12. in od 2. do 7. ure. Vstop 1 K. Prostor: Winklerjeva hiša, 1 nadstropje.

Ciril-Metodova slavnost v Jarenini se je, kakor nam telefonirajo od Sv. Marjete, preložila radi slabega vremena na poznejši čas.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje darovali: Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Vranskem 2486 K, kateri znesek je nabrala na Vranskem in ga izročila načelniku Jugoslovanskega kluba g. dr. Korošcu; Albert Brumen, Narodni dom v Ptuj, nabralo na gostiji g. Fr. Ramšak in g. M. Klemenčič pri Sv. Urbanu v Slov. gor. 72 K; Dekl. Zveza v Ljutomeru 50 K; Anton Peršuh, c. kr. vojni kurat na bojišču, 20 K; Franc Pustoslavšek v Lučah 2 K; Franc Janžekovič, posestnik v Zagajšču pri Moškanjcih, 20 K; J. Marzidovšek, Sv. Dub-Loče, 50 K; Leopold Napotnik v Svecini 100 K; Josip Ozmeč, dekan v Ljutomeru, 300 K; Josip Vrščič, posestnik v Stročji vasi, 100 K; Štefan Sušec, posestnik v Hotinjavasi, 620 K; Ivan Rotner, dekan, Skale, 100 K; Andrej Šauli, duhovnik v Ljubljani, 300 K; Ivan Lenart, nadžupnik pri Sv. Martinu pri Sl. Gradu, 100 K; Ivanka Polimante v Mariboru 3 K; Marica Judnič, učiteljica v Zabukovju, 5 K; Franc Škvar, župnik v Kubežu, 50 K; Adolf Kuntara, po-

ročnik na Dunaju, 30 K; Miloš Germovšek, nadučitelj na Pilštajnu, nabral v Julikini gorci pri Pilštajnu povodom sestanka kozjanskih in pilštajnskih narodnjakov 150 K ter pri raznih drugih prilikah 50 K; Jakob Sem, trgovec v Ljubnem, 25 K; dr. Lojze Lešnik v Rogatecu 20 K; zbirka Franca Rožman, pristava južne železnice v Poljčanah med tamošnjimi domačini Slovenci in slovenskimi begunci skupaj K 241; Gregor Govedič v Spodnji Hudinji pri Celju 10 K; Franc Šovora v Središču pod geslom „Mi ne obupamo nikoli, zmagala bo naša reč“ 54 K; Jan. Jarc v Rogozi 10 K; Sin. Jemec, Kranj, nabrali dijaki 4, do 8. gimnazijskega razreda v Kranju 302 K; Josip Pretnar, Gorje pri Bledu, nabral na primiciji g. J. Prethar v Gorjah 123 K; Anton Koobek, župnik pri Sv. Petru pri Radgoni, nabralo v družbi pri Karlu Fekonja v Ivanjševcih 70 K in sam daroval 20 K; Franc Krpač, nadporočnik v Šmartnem pri Velenju, 50 K; Karel Kumer, župnik v Prihovi, 300 K; gđ. Pečovnik v Framu 10 K; Gradčanka 20 K; Gselman 1 K; Vinko Kramer, župnik v Spodnji Sv. Kungoti, 10 K; nabralo na gostiji Ludovika Filipič in gđ. Mielke Strah v Logarovecih pri Sv. Križu na Murskem polju 57 K; četovodja Franc Špes nabral med vojaki 47. pešpolka v Mariboru 70 K; Marica Oset v St. Juriju ob južni železnici, nabrala med zborovalci v odgovor na prepovedan shod v St. Juriju dne 20. junija K 425.68; mariborski dijaki, prebitek šaljive pošte dne 23. junija v Narodnem domu 124.82 K; neimenovan nadporočnik, nabral med slovenskimi častniki v Vidmu in okolici 300 K; poročnik Jos. Vokač, II. zbirka med slovenskimi častniki 22. polka, pod geslom „Slovenski deci slovensko šolo“ 120 K. — Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). Šolski odsek.

„Vošnjakova ljudska knjižnica“ v Slov. Bistrici, ki se je po dolgem vojnem spanju komaj pred nekaj meseci otvorila, krasno uspeva. Iz daljnih krajev prihajajo kmetski bralci vsako nedeljo v tolikem številu, da morajo požrtvovalne knjižničarke sedaj že ves dopoldan izposojevati knjige. To je pač najrazveseljiveše v našem sicer tako zaostalem okraju, da vidimo, kako željno je naše zdravo ljudstvo izobražbe. Knjige pa tudi rodijo vidne uspehe. Knjižnica je zelo velika, pred kratkim pa si je nabavila že zopet vse najnovejše slovenske knjige, tako, da ima sedaj dovolj primernega čtiva za priprosto ljudstvo, kakor tudi za izobražence. Segajte torej pridno po teh svojih najboljših prijateljih, spomnite se nas pa tudi z denarnimi prispevki, da bomo lahko knjižnico vedno izpopolnjevali. Knjige se izposojujejo po nedeljah do poldne v hotelu Avstrija od 9. do 10. ure.

Graški prekaževalci obsojeni. Po vednevni razpravi so bili dne 4. julija kaznovani pred graškim deželnim sodiščem graški prekaževalci v znani zadevi nedovoljenega izvažanja mesa: Franc Osterer na 3 mesece težke ječe, poostrene z 1 postom v mesecu in na denarno kazen 80.000 K, v slučaju neiztrljivosti še v nadaljne 3 mesece zapora. Janez Singer na 3 mesece strogega zapora, poostrene z 3 trdimi ležiščem in 1 postom vsak mesec; Rudolf Ninaus na 3 mesece in 15 dni strogega zapora, poostrenega s 3 posti in trdimi ležišči ter na denarno kazen 20.000 K, oziroma še v nadaljne 3 mesece zapora in v izgubo obrti za 2 leti; Ana Wagner na dva meseca strogega zapora, poostreno z 2 dvema postoma in 10.000 K globe, oziroma še v nadaljni 1 mesec zapora; Julija Waletz na 1 mesec zapora, poostrenega z 2 postoma in 10.000 K globe, oziroma v nadaljni 1 mesec zapora; Jožef Ulrich na dva meseca strogega zapora ter 2000 K denarne globe, oziroma še v teden dni zapora. Francu Ostererju se vračuna prestani preiskovalni zapor, pri drugih pa ne. Radi verižne trgovine so še bili obsojeni: Operetni pevec Agel in Jožefina Osterer vsak na 1 mesec strogega zapora. Ostali obtoženci so bili oproščeni. Državni pravdnik je naznanil vsled prenizko odmerjene kazni pri vseh obtožencih vsklic. Tudi zagovorniki so naznanili vsklic, a proti previsoki kazni.

Gospodarske novice.

Zito in seno v mariborskem okraju. V sredo, dne 3. julija, je imel razširjeni gospodarski svet mariborskega okraja posvetovanje glede letošnje rekvizicije žita in sena. O dobavi sena je poročal vodja prehranjevalnega urada dr. Lajnšič. Od mariborskega okraja se zanteva letos 500 vagonov sena, t. j. skoro polovico več kot lani. Teh 500 vagonov bi naj gospodarski svet razdelil na posamezne občine, kar pa se je prepuščalo okrajnim odsekom, ki zbirajo prve dni prihodnjega tedna. Sprejel se je nasvet, da naj da okraj Slov. Bistrica 250 vagonov sena, St. Lenart 50, Maribor levi breg 120 in Maribor desni breg 80 vagonov. Glavni komisijonar za nakupovanje sena v mariborskem okraju je letos g. Konjedič iz Gorice. Razprave so se navzoči pridno udeleževali in posebno povdarjali, da je letošnja letina sena skrajno slaba, posebno, ker je sedanje dolgotrajno deževje v nižavah poplavlilo mnogo sena, v mnogih krajih pa je voda odnesla kar cele plasti sena. Ako bi torej erar kljub temu vstrajal pri oddaji 500 vagonov sena, bo kmet brez sena in brez živine. — Žitni nadzornik Seidler je poročal, da so se samo 4 občine mariborskega okraja in sicer Cogetinci in Verjane ter Šmarjeta na Drav. polju in Ješence v mariborskem sodnem okraju izrazile za prostovoljno oddajo žita. Okrajno glavarstvo upa, da bo spravilo 120 va-

gonov žita skupaj in da bo tako okraj rešen rekvizicije. Tudi o tej točki se je razvila živahna debata, katere so se poleg drugih udeležili slovenski člani odbora: Pišek, Galunder, Glaser, Zafošnik in Žebot. Posebno se je povdarjalo, naj glavarstvo poskrbi, da bo po prostovoljni oddaji žita kmet z preostanki prosto razpolagal in si bo lahko izbral mlin, katerega bi on hotel. Zahtevalo se je tudi, da se naj domači mlinov (žrmelj) pod nobenim pogojem ne zapleni ali zatvori. Vsi kmetjski mlini se naj odprejo. Navzoči viadnji zastopniki so izjavili, da se mlinskih kart ne more odpreti, če pa bo glavarstvo skušalo doseči, da se domači mlini (žrmelje) ne zatvorijo. — Gospod poslanec Pišek je zahteval nekaj pojasnil glede rekvizicije krompirja. G. dr. Lajšič je pojasnil, da zahteva vlada, z vso odločnostjo oddajo ranega krompirja. Rani krompir pa je, kakor so vsi govorili povdarjali, obrodil zelo slabo. Izvedeli smo, da imajo v Gradcu na papirju okoli 400 hektarjev zemlje v mariborskem okraju posajene z samim krompirjem, dasiravno ga faktično ni niti 100 hektarjev. Poročevalec je povdarjal, da se bo letos na podlagi popisovanja zemljišč predpisalo posestnikom gotove količine krompirja. Kar se sedaj pod roko prodaja vojaštvu in drugim ljudem, se ne bo vpoštevalo. Graški profesor Thalmayer je izračunal, da znaša letošnji pridelek na hektarju ranega krompirja 5000 kg. Navzoči kmetje in strokovnjaki so z vso odločnostjo povdarjali, da znaša pridelek na 1 ha k večjemu 3000 kg. Iz tega je razvidno, da gospodje, ki so zbrani tam v Gradcu krog Claryjeve zelene mize, kar po svoje s sviničnikom in črnolom pridelujejo krompir in se ne ozirajo na dejanske razmere. Gospodarski svet je radi tega odločno ugovarjal proti načinu letošnjega popisovanja zemljišč, ki je popolnoma napačen in protestira posebno proti previsokemu zaračunanju letošnje letine.

Oddaja žita za leto 1918. Brežiško okrajno glavarstvo razglša sledeče: Gotove primerne odredbe, kolikor se skladajo z veljavnimi postavnimi določbami, se bodo morale takoj izvesti in sicer se mora predvsem naznaniti občinam in kjer le mogoče, naj občine naznani posameznim posestnikom oddajne množine, ki se pričakujejo od njih iz žetve leta 1918 za preskrbo prebivalstva, ki se ne more samo preskrbeti. Nadalje se bo v času žetve za posamezne občine in žitne vrste določil rok oddaje. Pri razsodnosti prebivalstva kljub težkim časom je upati, da se bo na ta način takoj po žetvi dobila večja množina. Občinam se naznanja, da se jim v slučaju popoine in točne oddaje sploh ni bati nadaljnjih rekvizicij, ali pa vsaj ne na ta način in tako ostrih, kakor so se dosedaj izvrševale. Nasprotno bi se pa morale v občinah, ki tega ne storijo, oziroma pri posestnikih, ki se protivijo, izvršiti rekvizicije kakor dosedaj in sicer z največjo strogostjo. Nadalje se razglša, da bo pri nakazilu vojaških delavskih oddelkov, vojnih vjetnikov, vprežne živine, semena, gnoja, poljedelskih strojev in drugih potrebščin, kakor: petroleja, bencina, premoga, strojnega olja itd. in končno pri oprostitvah in dopustih vpoklicanih posestnikov v prvi vrsti merodajna okoliščina, v kakšni meri so izpolnili svojo dolžnost oddaje. Oni pa, ki se protivijo, ne bodo imeli pričakovati dobrohotnega presojanja svojih želj, temveč neprizanesljive strogosti. Množina, ki se mora oddati, se je poizvedla na podlagi vestne cenitve z uporabo vseh nasadnih, žetvenih in oddajnih podatkov, ki so se pridobili v mirovnih in vojnih letih. O načinu oddaje se po naročilu c. kr. namestništva v Gradcu z dne 4. junija 1918 vrši pogovor za posamezne občine sledeče: Za vse občine brežiškega sodnega okraja dne 4. julija, ob desetih predpoldno, v poslopiju okrajnega zastopa v Brežicah; za vse občine severiškega sodnega okraja dne 5. julija, ob 11. uri dopoldne, v poslopiju okrajnega zastopa v Sevnici; za vse občine kozjanskega sodnega okraja dne 6. julija ob 12. uri opoldne, v poslopiju okrajnega zastopa v Kozjem. K temu pogovoru mora na vsak način priti župan; nadalje se naj povabijo k udeležbi tudi kmetje-pridelovalci. — Opomba uredništva: Ta dopis smo dobili še le dne 4. t. m., ko so se že vršili določeni pogovori.

Pridelovalce krompirja je treba opozoriti, da je ves krompir pod zaporo in da se ga sme prodajati edino le zavodu za promet z žitom v vojni. Za krompir, ki se odda do 17. julija, plača zavod po 100 K za meterski stot; cena se potem vsakih 12 dni zniža za 16 K. Kdor pa skuša krompir pod roko prodajati in je pri tem zasačen, pride v škodo. Krompir se mu zapleni in plača le po 12 K za 100 kg.

Premoga veliko premalo. V prvi polovici tega leta se je v naši državi pridelalo 8 milijonov meterskih stotov premoga manj, kakor v prvi polovici lanskega leta, v sled česar se sklepa, da bo letos pomanjkanje premoga mnogo občutnejše, kakor je bilo v preteklem zimskem času.

Dopisi.

Maribor. Veliko razburjenje je povzročilo v mestu, ker se je dognalo, da je imela južna železnica prijavljenih okoli 2000 oseb več za dobavo mesa nego jih je imela v resnici uslužbenih. O stvari je uvedena preiskava. Mi bomo seveda o poteku preiskave poročali.

Jarenina. Vukovski romar se hvali, da je na Dunaju govoril s samim „občinskim predstojnikom“ dunajskega mesta. Leitersberski Francelj se hvali, da je govoril s cesarjem, Vukovski pa se „štima“, da je govoril z dunajskim županom. To je že nekaj! — Skoro 14 dni že imamo skrajno slabo vreme. Vedni delivi so poteptali žito že čisto k tlom. Žitna letina bo slaba. Na Jareninskem vrhu sem opazil v vinogradu, kako sta peronospora in plesen napadla grozote. Okrajni zastop mariborski nam še do sedaj ni

poslal drugega deleža galice. Bi se Schmiderer raje bolj brigal za potrebe kmetijskega ljudstva, kakor da voma na Dunaj po vsenemški žegen. — Otava slabo raste. Nasledek lanske suše. Pod trato je vse polno črvov.

St. Ilj v Slov. gor. Družino našega somišljenika g. Ivana Stani, občinskega svetovaleca v Ceršaku, je zadel hud, bridek udarec. V dolini Assa blizu mesta Asiago na italijanski zemlji je dne 15. junija padel vrl in priden sin Anton. Bil je dika in pomen svojih staršev in določil, da prevzame enkrat domačijo. A še komaj 20 let star je daroval svoje mlado življenje na oltar domov. Vojni kurat č. g. Kobal poroča, da je Anton pokopan na vojaškem pokopališču v soteski Assa. Bodi vrlemu mladeniču tuja zemljica lahka! Hudo prizadeti družini pa naše iskreno sožalje!

Ormož. Protestirat proti Slovincem, od katerih zivi, je hodil tudi ormoški župan in trgovec Diermayer ne morda zato, da je bogzna kako navdušen German, ampak kot župan „der deutschen Stadt Friedau“ na zapoved advokata dr. Delpina in knjigovodje nemške šparkske Stamera. Gospodje priznavajo, da brez slovensčine ne gre, posebno, če treba pri kmetih lepo prositi za kosček kruha in za malo moke. Če je to povedal gospod župan na Dunaju, kar se govori po Ormožu: „Ko bi Hrvatov ne imeli in ne dobili od tam žita in še drugo, bi nas že bil davno loonec“, tega ne znamo. Vemo pa, da je gospod župan po Dunaju čevlje iskal, ker jih v Ormožu ni in sosed Hrvati tega blaga sedaj tudi nimajo. Kaj pa ko bi ti trije za romanje vneti gospodje malo pogledali na fronto, bi jim gotovo ne škodovalo, doma jih itak nikdo ne rabi, in se dajo z drugimi nadomestiti. A menda bi potem prišli gospodje to spoznanja, da je Ormož bil in ostane Ormož, ker zavoljo par Nemcev — in še ti jedo slovenski kruh — hoditi na Dunaj, Slovence tožiti, je taka oslarija, kot samega sebe biti po čeljustih!

St. Jur ob južni žel. Čujte no, če človek v St. Jur pride, pa je že skoro treba, da bi nemško blebetal. V St. Juriju? No, od kedar pa? Pomislite malo, pogledajte in pojdite skozi trg, verjeli mi boste in pritrldili. Vstopite v naše urade. Na pošti se govori, da je bolj nobel, nemški. Vsakdo se pritožuje, kako se na pošti sitnosti otresa nad nami slovenskimi kmeti, ki prihajamo po opravih v urad. Pa kdor nemški govori, tistemu se na naši pošti prijazno postreže. Pa pogledajte tudi druge naše tržke gospe! Le pogledajte njih molitvene knjige pri službi božji, kar nemške imajo, morda hočejo priti še v nemška nebesa. Če je treba, pa zna g. postajenačelnik tudi dobro slovenski, kakor je bilo ob priliki sv. birme. Marsikateri ljudi smo spoznali ob priliki shoda. Spoznavamo vas in prav je tako. Le denite krinke z obraza, da vas bo naše ljudstvo spoznalo. Privandranici pravijo, da od Slovincem nimajo nič. Po slovenskih naših kmetjskih žuljih, po katerih ste želi, vozili, nosili in so vam dajali prilike, da se sedaj vi, prevzetneži, lahko hvalite, koliko stotisočakov imate v banki itd. Da, pojdite, magari če odnesete ves denar, ki ste ga pridobili po naših kmetjskih žuljih, samo pojdite, da nam ne bode več hinavsko prijazen zastrupljali naših ljudi. Zapomnili si bomo tudi tiste, ki kličejo „Heil!“ Ali ni torej že prepotrebna Jugoslavija? Tolažijo nas besede našega voditelja: „Živela Jugoslavija! Vstrajajmo in zmaga bo naša! — Sent-jurski kmet.

Gomilsko. Ko je došla vest, da pride dr. Korošec, v naš okraj, na Vransko, in da mu bo ob tej priliki izročila vranska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda prostovoljne darove za slovensko šolo v Mariboru, so šle naše vrle Jugoslovance takoj na delo. Nabrale so v par dneh lepo svoto 600 K. In sicer: na Gomilskem 280 K, v Grajski vasi 120 K, pri Sv. Matevžu 50 K, v Trnavi in St. Rupertu 70 K, v Zaklu 80 K. Rade bi bile osebno izročile to svoto g. poslancu a žal tog slabo vreme jim je preprečilo to veselje. Hotele so s svojo zbirko javno pokazati, kako zelo se motijo razni gg. ministri in naši protivniki, ki pravijo, da je g. dr. Korošec general brez armade, da ljudstvo njegovega delovanja ne razume. Ravno nasprotno! Naš ljubljani zastavonoša Jugoslavije! Krepeko naprej! Mi vsi Ti zvesto sledimo! Živela Jugoslavija!

Rogaška Slatina. Zagrebški nadškof ekselencija dr. Ante Bauer se mudi te dni kot gost v našem zdravilišču.

Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo, dne 7. julija, priredi Katoliško slovensko politično društvo za šmarski okraj ob 3. uri popoldne v gospodarskem poslopiju Marije Kregar političen shod, na katerem bota poročala poslanca dr. Korošec in dr. Jan-kovič o svojem delovanju.

Kozje. Razdeljevanje tobačnih kart stalnim odjemalcem se vrši od 8. do 14. t. m. pri pristojnem občinskem uradu si izvoljene trafike: stranke, stanujoče v okolici oddelka finančne straže pa pri tem oddelku. Kadilec more karto sprejeti osebno ali po pooblaščenec s kakšnim uradnim osebnim izkazom. Županstva naj oddajajo izkaze le onim, katerih ime se z dotično osebo popolnoma strinja; vse druge pa naj skrbno shrani ter oglednemu organu ob priložnosti izroči. Opozarja se na strogo kontrolo in zažugane kazenske posledice.

Sevnica ob Savi. Karte za kadilec se dobijo za stalne odjemalce v trafiki, ki si jo je posamezni kadilec izbral, od 8. do 14. julija. Vsak se naj izkaže z legitimacijo. — C. kr. finančna straža.

Obnovite naročnino! S 1. julijem je mnogim potekla naročnina za „Stražo.“ Prosimo in vabimo jih, da isto takoj obnovijo, ker jim moramo sicer list ustaviti. Papirja imamo malo, zato ga delj časa pošiljali list samo tistim, ki plačajo naročnino naprej.

Radi pomanjkanja papirja je izšla današnja številka „Straže“ samo na štirih straneh. Naše zaloge papirja so se tako skrotle, da smo prisiljeni za nekaj časa — dokler ne dobimo več papirja — izhajati samo na štirih straneh.

Listnica uredništva.

St. Jurij ob južni žel.: Hvala za Vaše sodelovanje! Nas veseli Vaše sodelovanje! Le pogosto se oglasite. V dopisu smo morali mnogo stavkov črtati, ker bi sicer prišli v navskrižje s kazenskim š. Jugoslovanski pozdrav! — Pohorje: Le iste še večkrat kaj. Take stvari vzbujajo zanimanje. Tudi gospod grof Clary si da prestaviti take dopise. Da ste nam zdravi! — Trbovlje: O železniki ne sreči ne smemo poročati. — Slov. Bistrica: Dobili še le v sredo, ko je bilo za „Gospodarja“ že prepozno.

Dr. Vit Cervinka

okrožni zdravnik na Polzeli se je zopet povrnil in zdravi naprej. 135

2 novi

posteljice trdega lesa se prodajo v Mariboru, Angasse 5, II. nadstropje. 136

Tri viničarje

vsakega s 4—5 delavskimi močmi sprejemem proti dobremu plačilu. Zglasi se naj v Framu pri Franc Visočnik.

Išče se

korporal Karel Lončarič od 27. ornovoj. pešpolka 3. stotinja, vojna pošta št. 6. Od 24. junija 1916 ni od imenovanega nobenega poročila. Bojeval se je na Dobrodo-bu. Kdo kaj ve, naj naznani njegovi ženi Ani Lončarič, Brdo 3, pošta Planina Štajersko.

Slovenske gospodinje

so povsem znane kot modre in varčne in vendar se dajo glede na čistilna sredstva t. j. nadomestila za milo prevarati od naših škodljivcev, podpirajo s tem nam nasprotne narode v dvojno škodo. — Namenil sem se s tem naše c. gosp. opozoriti na to, da je bolje sameti se na domačina, podpirati slovensko trgovino in industrijo, kar je tem bolj mogoče, ker jamčim, da postrejem vsakega s kar najboljšim nadomestilom mila po smerni ceni. Razpošiljam po povzetju kar najboljši pralni prašek v zavojih po 5 kg za K 10.— Prosim Vas Vašega zaupanja ter naročite še danes eno poštno pošiljatev tega sredstva. Blago je izvrstno. Mnogi, našim ciljem sovražni so že od nas Slovincem obogateli; mogoče se odločite dati svojemu domačinu vsaj skromen zaslužek. Naročite takoj dokler še traja zaloga. Edvard Lackner, trg. agentura Celje (poštni predal). 123

Pri pomanjkanju moke

je najboljši pripomoček „Mehata“ — moka; je k vsem pekarijam, močnatim jedilom, kruhu, juham za pridodati, ker potem lepo izgledajo, nastanejo, hranljivost, nastanost, izdatnost pridobije; je sredstvo proti razl. boleznim, zdravniško priporočeno. Vsebuje 10 % sladkorih, 10 % maščobnih snovi. Dobi se najmanj 1 karton z 25 navitki K 75.—; pri 5 kartonih še 10 odst. popust! (Mala prodaja 8—0 K) Za event. vprašanja znakmo se pros. Commission Mehata v Gradcu, Steyregg. 60 II 180

ZAHVALA.

Za izraze sožalja in sočustvo vsaja povodom smrti nam nepozabne hčerke oziroma sestre

Jožefe Bogovič,

posebno še za tako obilno udeležbo pri pogrebu in za vence se vsem župljanom prav iz srca zahvaljuje

137

družina Bogovič

Novo! Barva za obleke!

Obleka pobarvana, izgleda in nadomesti samo tedaj, če se le resnično z najboljšo stanovitno la barvo pobarva. — Vast si sam lahko brez truda in stroškov doma pobarva obleko ali kar si bodi drugo in naj si bode iz kakršnega koli že blaga. Najmanj se že pošilja 10 zavitkov pošt. in navodilom 3020 K. Trgovci 100 zavitkov K 40.—, 1000 zavit. K 35.—, — Commission „Mehata“, Gradec, Steyregg. 60/II. 128

Sveče in sukanec

dobavljam, toda le proti predplačilu (vsaj 1/2 ostalo posneje) parafinske in voščene 160 — 200 K komad, najmanjša pošiljatev 100 kosov v zabojčku. — Sukanec znamka „Silberstern“ na lesenem kolesu in znamka „Holo“ 1000 Yards det, K 400.—, 1000 Yards K 200.—, 225 m K 110.—, 150 m K 90.— Za event. vprašanja znakmo se pros. A. Postrižin, Gradec, Steyregg. 60/II. 129

PRODAM

3 konje in sicer 2 4 letna žrebec, 13 pesti visoka in eden 162 pesti visok. Cena po dogovoru. Izve se pri g. Ivana Lamprecht v Brzici pri Ribnici, Štajersko. 130

Zepo

za sode 1 zavoj 20 kosov K 7.— Ima v zalogi A. Krepek, Maribor, Bismarkstr. 19. 129

Barva za obleke

črna, temnomodra, temnorjava, temnordeča, temnozelenla in temnosiva za domače barvanje platna, volne in svile v zavojčkih a 50 vin; pošilja na zunaj franko. Če se pošlje naprej znesek ali pa proti povzetju: H. Billerbeck, Maribor, Gosposka ulica 29. 116

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborno perilo in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. Zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.— Preprosti jalcji dobe popust pri naročbi celega zaboja z 50 kg. Belo in neraino milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—, Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah lepo dišče, 1 zavoj 32 kosov K 18.— Toaletno milo roza barve, 1 zavoj 24 kosov K 18: Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se mo e naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje M. Lünker v Zagrebu št 36 Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-7.